

Кукуруза – голямо изпитание за професионализма на българския фермер

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 17.02.2015 *Брой:* 2/2015

Производството на царевица в нашата страна, за разлика от нейното производство в съседните държави - Румъния и Сърбия, които са сред лидерите в Европа по площ и добив, е много скромно по отношение на визията, мащаба и резултатите. На практика остава само една посока - зърнена царевица на неполивни земи. В южната половина на страната тази култура е по-скоро ботаническа концепция, отколкото реално съществуваща действителност, и по-точно - изчезващ растителен вид!

Какъв е проблемът с производството на царевица в нашата страна? Очевидно има камъче в обувката ни, което причинява дискомфорт... Преди да отговоря, нека си припомним с каква технологична подкрепа разполагаме за това производство.

Първо: Българската селекция, осъществявана в Института по царевица в Кнежа, който миналата година отпразнува 90-годишнината си, днес има незначителен пазарен дял. Голяма част от производството се базира на чуждестранна селекция. Цветът на световната генетика е тук – "Пионер", "Сингента", "Монсанто", KWS, "Юралис"... Уважавани марки с иновативни продуктови портфейли от всички групи на ФАО. Хибридите на тези семенни мегакомпаниии имат висок потенциал на добив, са адаптирани и се вписват добре в нашия тероар (комбинация от географско положение, климат и почва).

Второ: Растителната защита за царевица е фокусирана главно върху борба с плевели, поради простата причина, че болестите и неприятелите все още са периферни, не икономически "интересни". Световната агрохимическа индустрия, представена тук от водещите мултинационални компании "Байер КропСайънс", BASF, "Сингента" и "ДюПонт", предлага тук своите супермощни, суперинновативни, суперинтензивни продуктови и технологични ресурси. Това е растителна защита от първа класа! Кое е способно да се справи с всякакъв формат на нашествие и всеки състав на плевелна растителност.

Трето: Балансираното хранене с макро- и микроелементи е ключов фактор за постигане на максимални резултати в производството на царевица. В последните години на вътрешния пазар се появиха много листни торове – с различно съдържание, формулировки и дейност, които допълват почвеното торене, коригират различни дефицити и компенсират пропуснати ползи.

Уникален листен тор и почвен подобрител е Амалгерол, предлаган тук от фирмата "Хеминова". Това е натурален продукт, съдържащ екстракт от морски водорасли, дестилирано парафиново масло, растителни масла и билкови екстракти. Амалгерол ускорява растежа на царевицата, включително кореновата система (изключителен показател, особено за тази култура), повишава устойчивостта на растенията към суша и помага за преодоляване на негативите от сушата.

Друг пример в посока на възможностите за преодоляване на стресови ситуации, причинени от абиотични фактори, е фунгицидът Ретенго от концепцията AgCelence на BASF. Действащото вещество – стробилуринът пираклостробин, най-новото разработение на германската агрохимическа компания, защитава царевицата от болести, като едновременно с това подобрява физиологичното състояние и стресоустойчивостта. Физиологичното действие на Ретенго потиска образуването на етилен, хормонът, който при стрес се синтезира в по-големи количества и води до преждевременно узряване. В ролята си на фунгицид контролира листната ботритисна гнилоост и ръждата.

Големият въпрос днес е: При наличие на този суперкреативен продуктов арсенал – хибриди, продукти за растителна защита, почвени и листни торове, регулатори и подобрители, има ли шанс царевицата да бъде върната в българските ниви? Имам предвид поне до 5

милиона декара (каквото бяха площите в миналото), като 1 милион декара да са в Южна България?

Без съмнение, въпросът е с повишена трудност. Дори и за най-оптимистично настроените анализатори и коментатори по тази много чувствителна тема. Защото много от знаещите и информираните хора у нас активно практикуват в тази посока, но усилията им не са допринесли много за каквато и да е промяна в мисленето и действията.

Царевецата е централна тема в този брой на списание "Растителна защита". Поканени сме нашите ангажирани партньори – популярни и известни учени, които любезно предоставят на читателите своите препоръки по ключови технологични въпроси – торене, агротехника, растителна защита. С увереността и нагласата, че ако тези фактори заработиха на полето, биха допринесли значително за нарастването и стабилизирането на производството на царевецата.

От много години царевецата е обект на спекулация, пренебрежение и подценяване. В резултат на силен натиск се роди, би отбита и отгледана една много жилава митологема – тази култура у нас не може да се отглежда успешно без напояване, а нейното присъствие в Южна България при това условие е напълно неприемливо!

В този случай нямам намерение да дискутирам, да не говорим за оценяване тези твърдения, които с времето са се превърнали в рутинна вкостенялост. Само ще си позволя да цитирам онези специалисти, чието мнение се различава от току-що казаното. Накратко то е следното. Царевецата е много доходоносна култура! В същото време у нас има дисбаланс между високия статут на продуктивния портфейл и начина на неговото използване. Инвестиционният процес е погрешен, голям финансов капитал се хвърля на вятъра, резултатите са далеч от възможностите и не създават добавена стойност. Това, както можете да се досетите, е обезсърчително, така че не е чудно, че споменатата митологема намери плодородна почва и процъфтя, че в България няма подходящи условия за отглеждане на царевецата без напояване.

Истината е, че няма система за устойчив растеж на производството на царевецата в несигурна климатична обстановка. Възпроизвеждането на дефектите продължава и това определено е пречка за разкъсване с остарели приказки и придвижване напред. С две думи – продуктивният механизъм е блокиран и не допринася за повишаване на интензификацията, която би предопределила успешното справяне с неудобствата, създадени от абиотични фактори – суша, дъжд, високи и ниски температури... Производството е хаотично, базирано на чисто опортюнистични основания, далеч от всякаква професионална компетентност, прозорливост, предприемачество и визия.

Повече от ясно е, че има дефицит на агрономическа грамотност. Тогава как може да се постигне обрат и напредък? В едно производство, като производството на царевецата, се

изисква изключителна прецизност, много висока степен на познания и технологична дисциплина.

С други думи: камъчето в обувката, което ни притеснява, изобщо не е несигурната климатична среда!